

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/103/2023
Identifikačné číslo spisu:	5720204360
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5720204360.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobkyne: N. I.C., narodená XX. XX. XXXX, T., B. XX, zastúpená JUDr. Martinom Lopúchom, PhD., advokátom, Michalovce, Námestie Slobody 7, proti žalovanému: Mesto Martin, Námestie S. H. Vajanského 1, Martin, o zaplatenie 49.234,87 eura s prisl., vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/71/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2023 sp. zn. 9Co/56/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 06. októbra 2021 č. k. 5C/71/2020 - 127 v spojení s opravným uznesením z 01. decembra 2021 č. k. 5C/71/2020 - 141, žalobu žalobcu zamietol. Výslovil, že žalovaný má voči žalobcovi právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol že: zo spisového materiálu mal súd preukázané, že žalobca sa stal dňa 10. 12. 2019 výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Vzhľadom na námietky vznesené žalovaným v priebehu konania, a to v súvislosti s aktívnou legitímáciou žalobcu a premĺčaním nároku, sa súd sa predbežne zaoberal otázkou, či za vecné bremeno prislúcha finančná náhrada a či je následne táto náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia alebo jednorazového plnenia. Súd uvádza, že je v danom smere nepochybné, že vecné bremeno, aj keď nebolo zapísané na samotnom LV, vzniklo dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., teda dňom 01. 07. 2009. Dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo v prospech žalovaného Mesta na predmetných pozemkoch vecné bremeno, ktorého výkon je žalobca ako aj vtedajší vlastníci (právní predchodcovia žalobcu) povinní podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. strpieť. Zákon č. 66/2009 Z. z. neobsahuje výslovné ustanovenie o tom, či vlastník pozemku má za takto zriadené vecné bremeno nárok na náhradu alebo nie. Súd sa však stotožnil s

ustálenou judikatúrou súdov, že takto zriadené vecné bremeno sa považuje za vecné bremeno zriadené za náhradu, ktorá patrí vlastníkovi pozemku voči vlastníkovi stavby. V konaní bolo sporné, či náhrada za zriadenie vecného bremena má povahu jednorazovej náhrady alebo má charakter opakujúceho sa plnenia. Súd má za to, že finančná náhrada zo vzniku vecného bremena je nepochybne jednorazová, nemá charakter opakovaného plnenia. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. dňom účinnosti tohto zákona vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Teda od účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo k pozemku pod stavbou vo verejnom záujme zákonné vecné bremeno až do vykonania pozemkových úprav a vlastníkovi patrí náhrada v súlade s ust. § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd v danom smere poukazuje čl. 4 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“) a v nadväznosti na uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. 08. 2019 v zmysle, ktorého bola položená otázka, či vlastník pozemku na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia. „Obdobnú „dovolaciu otázku“ už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015 sp. zn. 7Cdo/26/2014 ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“. Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z. z.“. V tejto súvislosti, súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/49/2014, ako aj sp. zn. 7Cdo/26/2014, v zmysle ktorých finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Vecné bremeno vzniká in rem, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku, bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku a finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová.

1.2. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa ust. § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. (NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. 08. 2019). Potom vzhľadom na uvedené právne závery NS SR, súd ďalej poukazuje na rozhodnutia ÚS SR, a to I. ÚS 1/2012 - 17 zo dňa 11. 01. 2012, obdobne III. ÚS 13/2010 - 24 zo dňa 20. 01. 2010, III. ÚS 506/2011 - 21 zo dňa 03. 11. 2011, v zmysle ktorých je finančná náhrada za vznik vecného bremena nepochybne jednorazová, teda nemá charakter opakujúceho sa plnenia, pričom tento nárok je len jeden a má ho len ten vlastník pozemku, ktorý nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, a teda toto vecné bremeno prechádza na nového nadobúdateľa spolu s vlastníctvom prevádzanej veci, a preto nie je možné, aby sa ako ďalší nadobúdateľ už zaťaženého pozemku existujúcim vecným bremenom mohol domáhať finančnej náhrady.

1.3. Pokiaľ žalobca v konaní poukazoval na nález ÚS SR, PL. ÚS 42/2015-105, z dôvodu, že ÚS SR vo svojom náleze PL. ÚS 42/2015-105 vyslovil rozpor s ústavou, tak k tomuto súd konštatuje, že uvedeným nálezhom bol vyslovený rozpor zákon o tepelnej energetike s Ústavou SR. V tomto smere súd poukazuje obsah rozhodnutia ÚS SR, kde vyslovil, že príčinou nesúladu o tepelnej energetike s ústavou SR je priznanie jednorazovej náhrady ako primeranej náhrady, nezohľadňujúcej povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníkov s tým, že tak ako konštatoval aj žalovaný v dĺžke trvania a v povahe

toho vecného bremena ide o dva rozdielne zákony a nesúlad zákona č. 66/2009 Z. z. s ústavou SR vyslovený nebol. Súd uvádza, že ani nález ÚS SR PL. ÚS 42/2015 neovplyvnil vyššie ustálený právny názor, nakoľko ako vyplýva z uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 323/2017, „nemožno stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“), ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t. j. od účinnosti zákona 1. septembra 1993“. Súd teda v danom smere rešpektoval názory vyslovené vyššie citovanými rozhodnutiami NS SR a konštatuje, že vlastníkovi patrí náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva, ale náhrada len jednorazová, pričom tento nárok má ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda ku účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. t. j. ku dňu 1. 7. 2009.

1.4. Súd mal preukázané, že vlastníkom pozemku v čase účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. dobe nebol žalobca, ten nadobudol predmetné nehnuteľnosti až vkladom do katastra nehnuteľností, ku dňu 10. 12. 2019. Z uvedeného vyplýva, že právo na náhradu vecného bremena patrilo len predchádzajúcim vlastníkom týchto pozemkov, a to v čase vzniku vecného bremena (od 1. 7. 2009) a nie žalobcovi. Tento nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena právni predchodcovia, t. j. vlastníci na žalobcu nepreviedli, nakoľko aj napriek tomu, že súčasťou kúpnej zmluvy zo dňa 28. 07. 2019 bolo postúpenie pohľadávky okrem iného aj voči Mestu Martin, teda žalovanému, títo postúpili na žalobcu pohľadávku vzniknutú z nárokov na náhradu škody z dôvodu zastavania pozemkov, nákladov na uvedenie pozemkov do pôvodného stavu a za nezaplatenú úhradu za užívanie pozemkov vo výške 9,50 eur/m²/ rok a čase za obdobie od 04. 07. 2016 do 04. 07. 2019, pričom nešpecifikovali nárok, ktorý by mal byť nárokom na náhradu vecného bremena, a teda nie je možné ustáliť, že išlo o pohľadávku, ktorá vznikla ako nárok na náhradu za zriadené vecné bremeno v súlade so zákonom č. 66/2009 Z. z..

1.5. Pokiaľ ide o namietanú aktívnu legitímáciu žalobcu, aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu, teda žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Nakoľko nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena je len jeden a má ho len ten vlastník pozemku, ktorý nehnuteľnosti vlastnil v čase vzniku vecného bremena, t. j. ku dňu 01. 07. 2009, pričom žalobca nadobudol predmetné nehnuteľnosti až v roku 2019, súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Pre úplnosť súd uvádza, že vzhľadom k tomu však, že bola žalovaným vznesená námietka premlčania, nárok na jednorazovú náhradu je premlčaný. Obdobný názor vyslovil aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2014, ktorý uviedol že nárok vo forme náhrady peňažného plnenia za užívanie nehnuteľností je právo majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu v zmysle ustanovenia § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom tu nie je osobitná úprava ohľadom dĺžky premlčania, takže platí všeobecná premlčacia doba v trvaní troch rokov, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Predmetné právo sa mohlo vykonať prvý raz dňom účinnosti zákona, teda dňom 01. 07. 2009 a k 01. 07. 2012 sa premlčalo.

1.6. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie práva v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd, v zmysle citovaného ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. januára 2023 sp. zn. 9Co/56/2022 rozhodol tak, že: P r i p ú š ť a čiastočné späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 18.989,09 eur a v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e. (výrok I.) V o zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e. (výrok II.) Žalovanému p r i z n á v a voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. (výrok III.)

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že: ako súd odvolací (§ 34 CSP), po tom, čo pripustil čiastočné späťvzatie žaloby, keďže žalovaný nesúhlas s ním nevyjadril, v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil (§ 370 CSP), vo zvyšku preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

2.2. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedla v rámci odvolacieho konania žalobkyňa, konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, vychádzajúcimi z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, ako i z princípu právnej istoty (čl. 2, čl. 4 CSP), ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani odvolateľka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne podstatné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá strana konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

2.3. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobkyne krajský súd ďalej dopĺňa, že podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. O bezdôvodnom obohatení možno teda hovoriť iba v prípade, ak dochádza bez relevantného právneho dôvodu k majetkovej nerovnováhe subjektov právnych vzťahov. Právnym dôvodom pritom môže byť napr. zákon alebo iná relevantná skutočnosť (zmluva a pod.). K naplneniu znakov inštitútu bezdôvodného obohatenia by teda mohlo dôjsť výlučne v prípade, ak by žalovaný získal majetkový prospech na úkor žalobkyne bez právneho dôvodu. Žalovanému však priamo z § 4 ods. 1 z. č. 66/2009 Z. z. vyplýva oprávnenie držať a užívať pozemky vo vlastníctve žalobkyne pod jeho stavbami z titulu zákonného vecného bremena, a preto na jej úkor nemohol získať žiaden majetkový prospech bez právneho dôvodu a inštitút bezdôvodného obohatenia na daný spor nie je preto aplikovateľný.

2.4. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia krajský súd dopĺňa, že novelou zákona č. 66/2009 Z. z. bol od 01. 09. 2022 zrušený jej § 3, podľa ktorého žalobkyňou namietané konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa začína na žiadosť vlastníka stavby a pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom sa prihliada na jeho potreby, z čoho vyplýva, že aj na strane žalobkyne je oprávnenie v prípade, že sa nedohodne na zámene pozemkov, iniciovať konanie o pozemkových úpravách podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách, a preto neobstoí ani jej námietka, že nemá oprávnenie začať konanie o pozemkových opatreniach a toto patrí len obciam, mestám a vyšším územným celkom, ktoré žalovaný doteraz nezačal, pretože mu doterajší stav neplatí náhradu za vecné bremeno vyhovuje. Vzhľadom na skutočnosti, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, neobstoí ani námietka žalobkyne, že nevykonal ňou navrhnutý dôkaz, a to znalecké dokazovanie, keďže toto pre posúdenie veci bolo irelevantné.

2.5. Vychádzajúc aj z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalobkyne, či už v prvoinštančnom alebo v odvolacom konaní, krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane nároku na náhradu trov konania priznaného žalovanému vzhľadom na jeho plný úspech vo veci v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

2.6. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, 2 CSP a žalovanému, ktorý bol plne úspešný aj v odvolacom konaní, ho taktiež priznal proti

žalobkyňi v plnom rozsahu.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku o zamietnutí žaloby rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2023 sp. zn. 9Co/56/2022 podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že: „Napadnuté rozhodnutie je hrubo nekvalifikované, arbitrárne a nespĺňa ani len základné zákonné požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa § 220 ods.2 CSP. Kým žalobkyňa argumentuje vecne, ústavno-konformne, poukazuje na absenciu právneho posúdenia v rozhodnutí súdu 1. inštancie, a rovnako v nedostatku materiálneho výkladu práva, odvolací súd formalisticky cielene obchádza tieto argumenty, vyhýba sa ich posúdeniu, nedáva odpovede na otázky zásadného významu a stále odkazuje na rozhodnutia NS SR, ktoré neboli konfrontované s takouto argumentáciou, i keď na túto skutočnosť žalobkyňa súd upozorňovala. Odvolací súd svojím prístupom úmyselne obchádza základné zásady rozhodovania vyplývajúce z čl. 142 ods.1,2 a čl. 152 ods.4 Ústavy SR a záverom žalobkyne neprikladá buď žiadny alebo zmenený význam. Keďže napadnuté rozhodnutie je právoplatné, úmyselne poškodzuje práva a záujmy žalobkyne, napĺňa skutkovú podstatu prečinu ohýbania práva podľa § 326a ods.1 Trestného zákona.

3.2. Počas celého prvoinštančného i odvolacieho konania žalobkyňa stále dookola poukazovala na absenciu formálnoprávneho i materiálneho výkladu ustanovení § 4 ods.1, 2 zák. č. 66/2009 Z. z. v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, či 2Cdo/194/2018, a na tom založenú nesprávnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu. Jedným dychom zároveň podrobne argumentovala, že nielen formálnoprávne výkladové pravidlá znejú v prospech opakovanej náhrady, ale i materiálny výklad jednoznačne svedčí opakovanej náhrade. Oba tieto výklady zároveň vykonala a ich dopad na prejednávajúcu vec súdu vysvetlila. Namiesto toho, aby odvolací súd konal riadne a vo svojom rozhodnutí podľa § 220 ods.2 CSP uviedol, akými úvahami sa v priamej konfrontácii s týmito argumentmi riadil, formalisticky a nepravdivo v odseku 9 odôvodnenia konštatuje, že odvolateľka v odvolaní neuviedla žiadne podstatné skutočnosti, s ktorými sa súd prvej inštancie nevysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť prijaté právne závery. Časť právnej argumentácie žalobkyne o povinnosti materiálneho výkladu zákona všeobecným súdom v odseku 7 odôvodnenia rozhodnutia síce spomína, avšak v ďalšej časti odôvodnenia sa k nej vôbec nevyjadruje. Súčasne odvolací súd udáva, že z práva na spravodlivé súdne konanie nevyplýva právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s právnymi predstavami a názormi strany, čo je zasa obľúbený argument súdov, ak im dochádzajú vecné a logické zdôvodnenia. S prejednávanou vecou pritom vôbec nesúvisí argumentácia odvolacieho súdu v ods.11 odôvodnenia o zmene právnej úpravy v § 3 zák. č. 66/2009 Z. z. novelou účinnou od 1. 9. 2022, keďže predmetom konania je peňažná náhrada za bezdôvodné obohatenie vzniknuté od 12. 10. 2018 - 15. 10. 2020. Žalobkyňa má dojem, akoby odvolací senát mal zásadné nedostatky v chápaní predmetu konania a v čítaní a porozumení právneho textu.

3.3. Ak by si odvolací súd dal aspoň tú námahu a prečítal rozhodnutia PL. ÚS 16/2021 a PL. ÚS 7/2022, ktoré mu boli žalobkyňou i doručené, zistil by, že ústavný súd v odseku 35.1, 35.2, 35.3 odôvodnenia PL. ÚS 16/2021 a odseku 22 odôvodnenia PL. ÚS 7/2022 priam navádza všeobecné súdy k nutnosti uprednostnenia materiálneho výkladu zákona, teda v prospech vlastníka pozemku. Princíp materiálneho právneho štátu v zmysle formálneho vymedzenia právneho štátu je totiž taký, ktorého všetky konania vychádzajú z právneho poriadku nezávisle od obsahu tohto právneho poriadku. Materiálny právny štát naproti tomu je charakterizovaný ako štát, ktorého právny poriadok obsahuje inštitúcie, ktoré plne rešpektujú práva a slobody zaručené ústavou. Princíp materiálneho právneho štátu znamená, že sú „všetci nositelia verejnej moci vrátane parlamentu podriadení ústave a jej princípom. Všeobecný princíp právneho štátu je kľúčový princíp, na ktorom je budovaný celý právny poriadok i celý systém fungovania nášho štátu. Znamená to, že tento princíp sa premieta bez rozdielu do všetkých oblastí spoločenského života...“ V rámci právneho štátu „je okrem iného garantovaná právna istota vrátane ochrany legálne nadobudnutých práv, ako aj legislatívnych očakávaní a tiež trvácnosť a stabilita právnych noriem a je zakázaná svojvôľa v činnosti orgánov verejnej moci, parlament z toho nevynímajúc... Pri formálnom chápaní právneho štátu sa ústavné princípy uplatňujú v limitoch ústavných textov aplikovaných na základe gramatických a formálnologických metód identifikujúcich obsah právnych predpisov...Materiálne chápanie právneho štátu takýto postup vylučuje... Prísne kritériá pri uplatňovaní princípu právneho štátu musia platiť pre obsah právnych predpisov.“, „Znakom právneho

štátu je vytváranie právnej istoty tak pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi“ (II. ÚS 34/95). „Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže na ňom sa zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09, IV. ÚS 478/2011)“ (IV. ÚS 478/2011). V materiálnom právnom štáte nestačí, že všeobecný právny predpis, ktorý prijal parlament, má silu zákona. „V materiálnom právnom štáte je významné, aký obsah má zákon, či spĺňa podmienky predpísané na ochranu základných práv a slobôd“ (PL. ÚS 42/2015).

3.4. Vzhľadom k tomu, že materiálny výklad ustanovení § 4 ods.1, 2 zák. č. 66/2009 Z. z. vykonaný podľa Ústavy SR je jednoznačne v prospech opakovanej peňažnej náhrady, i keď podľa všeobecných ustanovení OZ o bezdôvodnom obohatení, pretože zásah do vlastníctva zákonným vecným bremenom neprichádza do úvahy, nárok žalobkyne je dôvodný. Ak v ustanovení zák.č.66/2009 Z. z. chýba orgán, ktorý má obmedzenie vlastníckeho práva uskutočniť a vyplatiť primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, ako mohol vlastník pozemku uplatniť v 3 ročnej premlčacej dobe nárok na vyplatenie náhrady, keď ani nevedel, kam má svoj nárok adresovať. Podstatou vyvlastňovacieho (obmedzovacieho) konania bolo a je to, že je začaté vždy na podnet toho, kto chce vlastnícke právo obmedziť a vyvlastniť. Nie naopak. Takýto postup plne prevzal i zák. č.282/2015 Z. z. o vyvlastnení pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vlastník predmetných pozemkov pod cestou doteraz nebol administratívnym rozhodnutím na svojich vlastníckych právach k pozemkom obmedzený, preto mu náhrada za obmedzenie vlastníctva stavbou - cestou postavenou na jej pozemkoch patrí.

3.5. Pod obsahom práva na spravodlivé súdne konanie treba rozumieť i právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, teda takého, v ktorom zásadné právne významné argumenty strany budú riadne - podľa § 220 ods.2 CSP posúdené. Krajský súd sa argumentom žalobkyne, že podľa čl. 20 ods.1, 4 ústavy nemohlo dôjsť k obmedzeniu vlastníckeho práva priamo zo zákona ustanoveniami § 4 ods.1, 2 zák.č.66/2009 Z. z. vôbec nevyjadril a žiadne právne posúdenie v odôvodnení rozhodnutia nevykonal. Vzhľadom k tomu, že právne argumenty uplatňované žalobkyňou sú zásadne iné, ako tie, ktoré boli posudzované v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, či 2Cdo/194/2018, nemohli pre odvolací súd predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax. Porušenie základných povinností sudcov a základných princípov rozhodovania zakotvených v ústave i CSP, v záujme spravodlivej a účinnej ochrany porušených práv žalobkyne, o ktorých odvolací súd vedel alebo musel vedieť, vedie nutne k disciplinárnemu a trestnoprávnemu previneniu.

3.6. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka uviedla, že: ak z uvedenej argumentácie plyní záver o potrebe posudzovania tohto vzťahu ako bezdôvodné obohacovanie sa vlastníkom stavby na úkor vlastníka pozemku podľa § 451 ods.1 OZ, a to plnením bez právneho dôvodu, žalobca poukazuje v tomto smere na ustálenú judikatúru NS SR - rozsudok z 28. 6. 2012, sp. zn. 1Cdo/91/2010, či podobné uznesenie NS SR z 13. 11. 2009, sp.zn.5Cdo/8/2009. Od týchto rozhodnutí došlo odvolacím súdom k odklonu.

3.7. Vzhľadom k tomu, že rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9Co/56/2022 popiera záruky na spravodlivé súdne konanie, princíp materiálneho právneho štátu, čo ho v konečnom dôsledku robí nezákonným, nespravodlivým a arbitrárnym, žalobkyňa žiada vydanie tohto rozhodnutia:

Dovolací súd ruší potvrdzujúci výrok rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. 1. 2023, sp. zn. 9Co/56/2022 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhol, aby dovolací súd predmetné dovolanie zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421

CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľka uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolaťka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. V súvislosti s námietkou dovolateľky o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a

právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. V súdnej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, keď mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. V súdnej veci sú z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o nedôvodnosti uplatneného nároku. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami dovolateľky. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie jednoznačne vyplýva, aké dôkazy vykonal ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil a to s uvedením príslušných zákonných ustanovení. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, že nárok žalobkyne nie je dôvodný.

14. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku podrobne zaoberal a to v bode 19 aktívnou legitímáciou žalobkyne a premĺčaním nároku ako aj otázkou či za vecné bremeno prislúcha finančná náhrada, a či je následne táto náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia alebo jednorazového plnenia. Konštatoval, že dňom účinnosti zákona číslo 66/2009 Z. z. teda dňom 01. 07. 2009 vzniklo v prospech žalovaného mesta na predmetných pozemkoch vecné bremeno, ktorého výkon je žalobca ako aj vtedajší vlastníci (právni predchodcovia žalobcu) povinní podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z. z. strpieť. Ďalej sa stotožnil s ustálenou judikatúrou súdov, že takto zriadené vecné bremeno sa považuje za vecné bremeno zriadené za náhradu, ktorá patrí vlastníkovi pozemku voči vlastníkovi stavby. Mal za to, že finančná náhrada zo vzniku vecného bremena je nepochybne jednorazová, nemá charakter opakovaného plnenia. Dňom účinnosti tohto zákona vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Stotožnil sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. 08. 2019, že vlastníkom pozemku na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona číslo 66/2009 Z. z. má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vo výške jednorazovej náhrady.

14.1. V bode 20 súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že ak judikatúra Najvyššieho súdu akceptovaná Ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa ustanovenia § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorázovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z.. Ak tieto legálne (zákonne) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie

vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. (Najvyšší súd SR sp. zn. 2Cdo/194/2008 zo dňa 26. 08. 2019). Ďalej potom súd prvej inštancie poukázal na právne závery obsiahnuté v nálezoch Ústavného súdu SR a to I ÚS 1/2012 zo dňa 11. 01. 2012 ďalej III ÚS 13/2010 zo dňa 20. 01. 2010, III ÚS 506/2011 zo dňa 03. 11. 2011, v zmysle ktorý je finančná náhrada za vznik vecného bremena nepochybne jednorazová, teda nemá charakter opakujúceho sa plnenia, pričom tento nárok je len jeden a má ho len ten vlastník pozemku, ktorý nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, a teda toto vecné bremeno prechádza na nového nadobúdateľa spolu s vlastníctvom prevádzanej veci, a preto nie je možné aby sa ako ďalší nadobúdateľ už zaťaženého pozemku existujúcim vecným bremenom mohol domáhať finančnej náhrady.

14.2. V bode 21 súd prvej inštancie sa vyporiadal s námietkou žalobkyne ohľadne nálezu Ústavného súdu SR PL ÚS 42/2015 tým, že uvedeným nálezom bol vyslovený rozpor zákona o tepelnej energetike s ústavou SR. V tomto náleze Ústavný súd vyslovil názor, že príčinou nesúladu o tepelnej energetike s ústavou SR je priznanie jednorazovej náhrady ako primeranej náhrady, nezohľadňujúcej povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníkov, že v dĺžke trvania a povahe tohto vecného bremena ide dva rozdielne zákony a nesúlad zák. č. 66/2009 Z. z. s ústavou SR vyslovený nebol. Poukázal na skutočnosť, že rešpektoval názory vyslovené vyššie citovanými rozhodnutiami Najvyššieho súdu a vlastníkovi patrí náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva, ale náhrada len jednorazová, pričom tento nárok má len jeden a má ho len vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena teda ku účinnosti zákona číslo 66/2009 Z. z. t. j. ku dňu 01. 07. 2009.

14.3. V bode 22 súd prvej inštancie dôvodil, že mal preukázané, že vlastníkom pozemku v čase účinnosti zákona číslo 66/2009 Z. z. nebol žalobca, ten nadobudol predmetné nehnuteľnosti až vkladom do katastra nehnuteľností ku dňu 10. 12. 2019. Z uvedeného vyplýva, že právo na náhradu vecného bremena patrilo len predchádzajúcim vlastníkom týchto pozemkov, a to v čase vzniku vecného bremena (od 01. 07. 2009) a nie žalobcovi. Tento nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena právni predchodcovia t. j. vlastníci na žalobcu nepreviedli, nakoľko aj napriek tomu, že súčasťou kúpnej zmluvy zo dňa 28. 07. 2019 bolo postúpenie pohľadávky okrem iného aj voči Mestu Martin teda žalovanému, títo postúpili na žalobcu pohľadávku vzniknutú z nároku na náhradu škody z dôvodu zastavania pozemkov, nákladov na uvedenie pozemkov do pôvodného stavu a za nezaplatenú úhradu za užívanie pozemkov vo výške 9,50 eur za m²/rok a v čase za obdobie od 04. 07. 2016 do 04. 07. 2019, pričom nešpecifikoval i nárok, ktorý by mal byť nárokom na náhradu vecného bremena, a teda nie je možné ustáliť, že išlo o pohľadávku ktorá vznikla ako nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena v súlade so zákonom číslo 66/2009 Z. z..

14.4. V bode 23 súd prvej inštancie riešil aktívnu legitimáciu žalobcu a uzavrel, že nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena je len jeden a má ho len ten vlastník pozemku, ktorý nehnuteľnosti vlastnil v čase vzniku vecného bremena t. j. ku dňu 01. 07. 2009, pričom žalobca nadobudol predmetné nehnuteľnosti až v roku 2019, a to bol aj ďalší z dôvodov prečo žalobu v celom rozsahu zamietol. Okrem toho konštatoval, že nárok na jednorazovú náhradu je premlčaný. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014.

14.5. Odvolací súd v bode 9 svojho rozhodnutia konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia vychádzajúcimi z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít ako aj z princípu právnej istoty (čl. 2, čl. 4 CSP), ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani odvolateľka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne podstatné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijať právne závery.

14.6. V bode 10 odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobkyne uviedol, že k naplneniu znakov inštitútu bezdôvodného obohatenia by mohlo dôjsť výlučne v prípade, ak by žalovaný získal majetkový prospech na úkor žalobkyne bez právneho dôvodu. Žalovanému však priamo z § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. vyplýva oprávnenie držať a užívať pozemky vo vlastníctve žalobkyne pod jeho stavbami z titulu zákonného vecného bremena, a preto na jej úkor nemohol získať žiaden majetkový prospech bez právneho dôvodu a inštitút bezdôvodného obohatenia na daný spor nie je preto aplikovateľný.

14.7. V bode 11 odvolací súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že novelou zák. č. 66/2009 Z. z. bol od

01. 09. 2022 zrušený jej § 3, podľa ktorého žalobkyňou namietané konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa začína na žiadosť vlastníka stavby a pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom sa prihliada na jeho potreby, z čoho vyplýva, že aj na strane žalobkyne je oprávnenie v prípade, že sa nedohodne na zámene pozemkov, iniciovať konanie o pozemkových úpravách podľa zákona číslo 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách, a preto neobstojí ani jej námietka, že nemá oprávnenie začať konanie o pozemkových opatreniach a toto patrí len obciam, mestám a vyšším územným celkom, ktoré žalovaný doteraz nezačal, pretože mu doterajší stav neplatí náhradu za vecné bremeno vyhovuje. Vzhľadom na skutočnosti, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, neobstojí ani námietka žalobkyne, že nevykonala navrhnutý dôkaz a to znalecké dokazovanie, keďže toto pre posúdenie veci by bolo irelevantné.

14.8. Rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré je nevyhnutné nazerať v spojitosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie, tak nie je arbitrárne, pretože je výstižné a presvedčivo odôvodnené.

15. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľka uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

18. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

20. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolená právna otázka uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho (i prvoinštančného) súdu. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd

nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

21. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil právne riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

22. Dovolateľka vo svojom dovolaní v bode 8 uviedla, že ak z uvedenej argumentácie plynie záver o potrebe posudzovania tohto vzťahu ako bezdôvodné obohacovanie sa vlastníkom stavby na úkor vlastníka pozemku podľa § 451 ods. 1 OZ a to plnením bez právneho dôvodu, žalobca poukazuje v tomto smere na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR - rozsudok 28. 06. 2012 sp. zn. 1Cdo/91/2010, či podobné uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. 11. 2009 sp. zn. 5Cdo/8/2009. od týchto rozhodnutí došlo odvolacím súdom k odklonu.

23. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

24. Z dovolania podaného žalobkyňou dovolací súd ani výkladom nezistil, akú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu zhodnými so závermi súdu prvej inštancie alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, však významovo nezodpovedá kritériám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu uvedeným v paragrafe 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

25. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

26. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.